

Spoorelementen: maak alles inzichtelijk

De meeste kuiluitslagen van de voorjaarskuilen zijn bekend. We hoopten dat vele uitslagen zouden volgen, maar de droogte zorgde voor een grote uitdaging in de voederwinning dit jaar. Op sommige pekken was het erg droog waardoor er geen of weinig gras kon worden gemaaid. Hoe zit het met mineralen en spoorelementen in deze kuilen?

Bij de kuiluitslagen gaat veel aandacht uit naar de voederwaarde-analyse (energie, eiwit, structuur en verteringskarakteristieken). Vaak vergeten, maar minstens zo belangrijk, is de analyse van de mineralen en spoorelementen.

Ene jaar is andere niet

Als er geen gegevens bekend zijn, kan geen rantsoenberekening worden gemaakt van de mineralen en spoorelementen. De keuze van het (standaard) mineralenmengsel en de hoeveelheid is in een dergelijke situatie een blinde gok. Historische gegevens kunnen enigszins richting geven, maar geven nooit een accuraat beeld. Het bemestingsniveau en de weersomstandigheden bij de teelt van gewas beïnvloeden de mineralensamenstelling van het gewas en deze verschilt van jaar tot jaar.

Als we alleen al het afgelopen groei-jaar vergelijken met dit jaar, dan is dat een wereld van verschil. Ook de groeiperiode binnen het groeiseizoen beïnvloedt de samenstelling. De mate van bodemactiviteit (bodemtemperatuur), het op gang komen van bodemmineralisatie, de vochttoestand en de zuurtegraad vertalen zich naar verschillende gehalten over de jaren heen. Het is ook zeker niet ondenkbaar dat de botanische samenstelling van invloed is op de mineralen en spoorelementen.

Interacties tussen mineralen

Er zijn mineralen die elkaar kunnen verdringen, deze interactie zorgt ervoor dat de opname van andere mineralen wordt geremd. Bekende interacties zijn zwavel, molybdeen en koper. Maar ook kalium versus magnesium. Andere interacties zijn bekend, alleen te moeilijk of niet te kwantificeren in een berekening. Daarom is aanvullend onderzoek ter indicatie of controle van de actuele voorziening van meerwaarde, zowel vooraf als naderhand. Een bijzonder aandachtspunt is dat enkele spoorelementen een veiligheidsmarge kennen in de normstelling. Zo kent koper een veiligheidsfactor van 1,5. Een voorziening groter dan 100 procent ten opzichte van de norm is dan ook niet noodzakelijk. ►

Gevolgen van tekorten

Een tekort aan spoorelementen kan onder andere de diergezondheid, vruchtbaarheid, klauwgezondheid en het energiemetabolisme negatief beïnvloeden. Overmaten kunnen eveneens een negatieve invloed uitoefenen, onder andere door stapeling in de lever of door verdringing. Bovendien vormt het tegelijkertijd een onnodige kostenpost. Voor mineralenonderzoek geldt dan ook: kosten gaan voor de baten uit! Iets om als veehouder over na te denken voor de kuilbemonsteringen die nog komen.

Onderbouwde strategie

Bespreek je de mineralenvoorziening met de dierenarts? Door kennis en waarnemingen samen te brengen, heb je een goed onderbouwde basis voor het bepalen van een gezamenlijke en eenduidige (voer)strategie. Hij of zij kent het bedrijf. De fysiologische achtergronden van bedrijfs- of gezondheidsproblemen zijn waardevolle aanvullingen bij het maken van keuzes in de rantsoenen en mineralenvoorziening. We zien dat dierenartsen en veevoervoerlichters regelmatig samenwerken en elkaar goed aanvullen om veehouders optimaal te ondersteunen. Naast de voeranalyses en rantsoenberekening, is de Mineralencheck een zeer waardevolle aanvulling om te monitoren wat de opname van mineralen op koppelniveau is. ■

Ruim een kwart van de Nederlandse melkveehouders neemt deel aan de Mineralencheck. Die geeft via tankmelk inzicht in de jodium-, selenium-, koper- en molybdeenvoorziening en de fosforuitscheiding van melkvee. In de uitslagen zien we een jaarlijkse trend; elke zomer is er een dip in de gemeten hoeveelheden spoorelementen. Deze zomerdip is dit jaar vergelijkbaar met eerdere jaren. Wat wel opvalt is dat de dip dit jaar eerder begon. We zagen in de tankmelkuitslagen van mei al meer bedrijven in de categorie 'laag/normaal' voor meerdere spoorelementen dan andere jaren. Dit kan mogelijk te maken hebben gehad met een andere groeiseizoen, maar ook met andere trends in de bedrijfsvoering zoals het eerder starten met weiden.

